

MỘT SỐ BIỆN PHÁP QUẢN LÝ NHẪM ĐỔI MỚI PHƯƠNG PHÁP DẠY HỌC Ở TRƯỜNG TIỂU HỌC

A. PHẦN MỞ ĐẦU

I. LÝ DO CHỌN ĐỀ TÀI:

Phương pháp dạy học (PPDH) giáo dục có một vai trò hết sức quan trọng, quyết định chất lượng đào tạo, phương pháp dạy học là sự vận động của nội dung chương trình dạy học. Trong giai đoạn cách mạng hiện nay, đòi hỏi người giáo viên phải biết dạy học sinh cách học, đổi mới phương pháp dạy học để phát huy được tính chủ động sáng tạo của học sinh trong quá trình học tập.

Như chúng ta đã biết, Nghị quyết số 29-NQ/TW với nội dung đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa - hiện đại hóa trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế đã xác định: *"Tạo chuyển biến căn bản, mạnh mẽ về chất lượng, hiệu quả giáo dục, đào tạo; đáp ứng ngày càng tốt hơn công cuộc xây dựng, bảo vệ Tổ quốc và nhu cầu học tập của nhân dân"*.

Hiện nay loài người đang chứng kiến sự thay đổi nhanh chóng và sâu sắc về mọi mặt của xã hội - vấn đề đặt ra cho giáo dục (GD) là phải đổi mới chiến lược đào tạo con người, đặc biệt cần đổi mới phương pháp dạy học (PPDH), theo hướng đào tạo nguồn nhân lực năng động, sáng tạo, nhằm tạo ra năng lực nội sinh cho mỗi con người, đồng thời tạo nên động lực cho sự phát triển kinh tế xã hội (XH).

Luật GD, điều 28.2 đã nêu rõ: *"Phương pháp giáo dục phổ thông phải phát huy tính tích cực, tự giác, chủ động, sáng tạo của học sinh; phù hợp với đặc điểm của từng lớp học, môn học; bồi dưỡng phương pháp tự học khả năng làm việc theo nhóm; rèn luyện kỹ năng vận dụng kiến thức vào thực tiễn; tác động đến tình cảm, đem lại niềm vui, hứng thú học tập cho học sinh"*.

Trong Chương trình hành động của ngành Giáo dục thực hiện Chiến lược phát triển giáo dục Việt Nam 2011-2020 đã nêu: *"Tiếp tục đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế."*

Để đáp ứng được vai trò nhiệm vụ quan trọng đó, giáo dục cần phải có bước chuyển biến mạnh mẽ, phải đổi mới, trước hết là đổi mới phương pháp quản lý, đổi mới phương pháp dạy học, đổi mới nội dung chương trình sách giáo khoa.

Bộ GD&ĐT đã có văn bản chỉ đạo về nhiệm vụ cho toàn ngành, nêu rõ một trong các nội dung cần tập trung chỉ đạo thực hiện là: Tiếp tục thực hiện đổi mới chương trình, nội dung, PPDH ở tất cả các bậc học, ngành học.

Trong những năm gần đây, các trường tiểu học trên địa bàn đã và đang cố gắng, nỗ lực từng bước tạo sự chuyển biến trong đổi mới PPDH, nhưng hiệu quả vẫn chưa thực sự khả quan. Phổ biến vẫn là cách dạy truyền thụ một chiều phối hợp giảng giải xen kẽ với vấn đáp; học sinh vẫn đang thụ động nghe, nhớ và tái hiện kiến thức. Có nhiều nguyên nhân làm hạn chế quá trình đổi mới PPDH, song với cương vị là cán bộ quản lý, phụ trách chuyên môn của trường tiểu học tôi cho rằng: Nguyên nhân chính không phải do đội ngũ giáo viên chưa nhận thức đúng đắn và không tâm huyết, mong muốn đổi mới PPDH. Mà họ còn lúng túng không biết nên đổi mới như thế nào? Bắt đầu từ đâu?... Mặt khác, quá trình đổi mới PPDH của giáo viên lại chịu sự tác động trực tiếp của cán bộ quản lý.

Tiếp cận từ góc độ quản lý, tôi nhận thấy: phần lớn quá trình đổi mới PPDH mới đang dừng lại ở chủ trương mà còn thiếu những biện pháp cụ thể để tác động và liên kết giữa người dạy với người học; chưa tạo được động lực của việc dạy, chưa lựa chọn những nội dung đổi mới thiết thực và có trọng tâm, chưa tổ chức quá trình đổi mới một cách khoa học và hữu hiệu... Vì thế chưa đủ để tạo nên một bước chuyển biến thực sự về đổi mới PPDH.

Từ những lí do nêu trên, với những kết quả đạt được trong thời gian qua, tôi mạnh dạn chia sẻ sáng kiến kinh nghiệm: "**Một số biện pháp quản lý nhằm đổi mới phương pháp dạy học ở trường Tiểu học** "

II. ĐIỂM MỚI CỦA ĐỀ TÀI

PPDH là một trong các thành tố quan trọng của quá trình dạy học. Cùng nội dung dạy học, trong những hoàn cảnh và điều kiện tương tự nhau nhưng có học sinh thích thú, tích cực học tập hay không, có để lại dấu ấn đậm nét trong tâm hồn và khơi dậy trong lòng học sinh những tình cảm, sáng tạo hay không phần lớn phụ thuộc vào PPDH. Tại trường tôi đang công tác việc đổi mới PPDH tuy có nhiều chuyển biến rõ rệt nhưng vẫn còn nhiều lúng túng, chưa chủ động và thiếu linh hoạt trong giảng dạy. Từ những thực trạng trên yêu cầu đặt ra cấp bách là cần có biện pháp quản lý tích cực kịp thời để đổi mới PPDH. Do vậy, với đề tài này, tôi mạnh dạn đưa ra một số biện pháp trong quản lý nhằm đổi mới PPDH ở trường Tiểu học.

III. PHẠM VI NGHIÊN CỨU

Trong đề tài này bản thân chỉ đi sâu vào nghiên cứu "**Một số biện pháp quản lý nhằm đổi mới phương pháp dạy học ở trường Tiểu học** " nơi tôi đang công tác.

B. PHẦN NỘI DUNG

I.VỀ THỰC TRẠNG:

1.Đặc điểm tình hình của nhà trường:

Tổng số CBGVNV: 21 người. Trong đó CBQL: 2 người, GV: 18 người, NV: 3 người.

Trình độ: Đại học 15 người, Cao đẳng 5 người, Trung cấp 1 người
Đảng viên: 18 người, trong đó CBQL: 2 người, ĐV đứng lớp: 13 người.

2. Thực trạng đổi mới PPDH

2.1. Về hoạt động giảng dạy của giáo viên:

Để thực hiện được đổi mới PPDH trên lớp thì công việc đầu tiên cần phải đổi mới đó là cách chuẩn bị bài, soạn bài. Hiện nay một số giáo viên trong nhà trường thành thạo kỹ năng soạn bài theo hướng phát huy tính độc lập, chủ động của học sinh trong dạy học còn ít; trong đó chủ yếu vào kỹ năng thiết kế hệ thống câu hỏi, các kỹ năng khác đang còn khá lúng túng.

Về thực trạng dạy trên lớp, hầu hết các tiết dạy vẫn diễn ra theo lối: thầy giảng trò nghe, ghi nhớ vấn đáp và tái hiện kiến thức. Nếu có một số tiết học được xem là có đổi mới thì cũng đang dừng lại ở phát huy tính tích cực suy nghĩ của một số học sinh trong giờ học, biểu hiện ở việc trả lời câu hỏi của giáo viên. Phần lớn giáo viên vẫn sử dụng phương pháp thuyết trình xen kẽ vấn đáp tích cực; phương pháp thực hành, phương pháp nêu và giải quyết vấn đề được rất ít được sử dụng, nhất là phương pháp dạy học theo nhóm chỉ mang tính hình thức.

2.2.Về vấn đề tự học của học sinh:

Phương pháp học tập của học sinh đang nặng về nghe, nhớ và tái hiện kiến thức. Các kỹ năng tự học như: phân tích, tổng hợp, quan sát, khái quát vấn đề; kỹ năng thực hành, kỹ năng đọc sách, nghiên cứu tài liệu còn hạn chế rất nhiều.

2.3.Về sử dụng thiết bị dạy học và các phương tiện kỹ thuật hiện đại trong dạy học:

Mặc dù nhà trường đã trang bị đồ dùng và một số thiết bị dạy học hiện đại để phục vụ cho công tác giảng dạy. Tuy nhiên, giáo viên vẫn chưa thực sự quan tâm để mượn và khai thác, sử dụng có hiệu quả. Nếu có mượn và sử dụng thì vẫn còn hạn chế, lúng túng về kỹ thuật.

3. Thực trạng về quản lí hoạt động dạy học:

3.1.Về quản lí hoạt động tổ chuyên môn:

Việc cụ thể hóa các quy định về đổi mới PPDH của ngành được thể hiện thành quy định nội bộ; các chỉ tiêu về đổi mới đã đưa vào kế hoạch năm, tháng, tuần của nhà trường và tổ chuyên môn. Tuy nhiên việc tổ chuyên môn triển khai

soạn bài theo nhóm, việc tổng kết và rút kinh nghiệm chưa tập trung vào vấn đề cụ thể, thiết thực.

3.2. Về quản lý hoạt động (HĐ) của giáo viên chủ nhiệm (GVCN) và các đoàn thể trong nhà trường:

Công tác GVCN và hoạt động đoàn thể được xem là một trong những hoạt động nhằm quy định cụ thể nề nếp học sinh, là một trong những tiêu chí đánh giá thi đua hàng tuần, tháng, năm đối với tập thể học sinh. Tuy nhiên hoạt động của các tổ chức trên còn nghèo nàn về nội dung, chưa phong phú về hình thức, còn lặp đi lặp lại, gò ép học sinh vào khuôn phép, chưa gây được hứng thú, chưa tạo ra cơ hội để học sinh bộc lộ khả năng sáng tạo của mình.

3.3. Về quản lý hoạt động giáo dục của giáo viên:

Nhà trường đã đưa quy định và hướng dẫn việc thực hiện nề nếp, kỷ cương dạy học từ khâu chuẩn bị bài, lên lớp, chấm bài, đánh giá kết quả học tập của học sinh cũng như các hoạt động giáo dục khác. Song việc đưa các tiêu chí về đổi mới PPDH vào những quy định đó nhiều hạn chế. Những nội dung quản lý thực chất vẫn theo lối cũ, nghĩa là những yêu cầu về đổi mới PPDH chưa được đặt ra đúng mức, chưa quy định một cách cụ thể, rõ ràng mang tính pháp lý cao để thực hiện. Việc bồi dưỡng rèn luyện các kỹ năng dạy học theo hướng đổi mới PPDH còn ít thực hiện. Công tác kiểm tra đánh giá kết quả học tập của học sinh chậm đổi mới, chưa khuyến khích cách tự học, thông minh sáng tạo. Vì vậy, chưa thực sự tác động mạnh đến phương pháp học tập của học sinh.

3.4. Phối hợp hoạt động của hội cha mẹ học sinh và các lực lượng khác:

Hội cha mẹ học sinh không chỉ phát huy tốt vai trò trong việc thực hiện phong trào XHH giáo dục, mà còn tham gia giáo dục con em trên địa bàn khá tốt. Tuy nhiên, việc phối hợp hoạt động của Hội cha mẹ học sinh chưa có tác động mạnh đến việc đổi mới PPDH của thầy và trò. Việc tổ chức các hoạt động tư vấn cho cha mẹ học sinh về phương pháp dạy con tự học, phương pháp giáo dục con tại gia đình, cộng đồng còn rất hạn chế. Nhà trường chưa đóng vai trò chủ động trong việc phối hợp gia đình với nhà trường và tư vấn cho họ để hỗ trợ học sinh học tập. Vì vậy chất lượng dạy học phần lớn phụ thuộc vào PPDH của giáo viên ở nhà trường.

3.5. Thực trạng về công tác bồi dưỡng

Trong những năm gần đây, công tác bồi dưỡng giáo viên nói chung trong đó có bồi dưỡng về đổi mới PPDH nói riêng được nhà trường đặc biệt chú trọng. Tuy nhiên việc bồi dưỡng vẫn chưa được thường xuyên; đội ngũ báo cáo viên còn mỏng, năng lực còn hạn chế về nhiều mặt dẫn đến hiệu quả chưa cao.

Đội ngũ giáo viên: Tinh thần tự giác tự bồi dưỡng còn nhiều hạn chế. Chưa thật sự quan tâm đến tự học tự rèn để nâng cao trình độ chuyên môn cho

bản thân. Một số giáo viên còn thụ động trong học tập, bồi dưỡng. Ngoài ra vẫn còn không ít giáo viên chưa mạnh dạn trong vận dụng đổi mới PPDH, kể cả khâu soạn bài cũng như lên lớp, còn nặng về lối giảng dạy truyền thống.

4. Đánh giá chung về thực trạng:

*** Những điểm mạnh:**

BGH và giáo viên đều nhận thức đúng đắn về tính cấp thiết và nhận thức được vai trò quan trọng của việc đổi mới PPDH nhằm nâng cao chất lượng dạy học.

Nhà trường đã chỉ đạo tổ chuyên môn triển khai một số chuyên đề, tổ chức dự giờ rút kinh nghiệm về đổi mới PPDH; bồi dưỡng các kiến thức và rèn luyện các kỹ năng dạy học theo tinh thần đổi mới cho đội ngũ giáo viên, xây dựng các chuẩn đánh giá chứa đựng một số tiêu chí về đổi mới PPDH của thầy và trò trong nhà trường. Nhờ vậy, bước đầu việc đổi mới PPDH đã có những bước chuyển biến tích cực.

Nhà trường đã quan tâm đến vấn đề tạo động lực cho bộ máy tổ chức và nhân lực dạy học như bồi dưỡng nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ sư phạm cho đội ngũ; động viên về tinh thần, khen thưởng kịp thời các cá nhân đạt thành tích cao trong dạy và học trong khả năng hiện có của nhà trường, đồng thời vận động các lực lượng khác như hội phụ huynh, hội khuyến học ... cùng vào cuộc.

*** Những điểm yếu:**

Đội ngũ GV chưa đồng đều, chương trình SGK chưa thực sự phù hợp, ảnh hưởng đến việc học của học sinh và việc dạy của giáo viên.

Việc chỉ đạo hoạt động của các tổ chuyên môn chưa thật sự đi vào chiều sâu, nội dung các hoạt động chuyên môn chưa tập trung vào những vấn đề cụ thể, thiết thực. Vì vậy việc đổi mới PPDH chưa thực sự được thể hiện trong hoạt động hằng ngày của thầy và trò.

Việc chỉ đạo kiểm tra của các tổ chức: GVCN, đoàn viên CD, hội CMHS... chưa chú trọng với mức độ thỏa đáng. Các yêu cầu về đổi mới PPDH chưa được cụ thể hóa thành các tiêu chí thi đua. Vì vậy chưa tận dụng tối đa sức mạnh tổng hợp của các đoàn thể để tạo nên bước đột phá trong quản lý đổi mới PPDH.

Công tác bồi dưỡng và tự bồi dưỡng của giáo viên để nâng cao trình độ chuyên môn và nghiệp vụ đang dừng lại ở mức lý luận chung, chưa đi sâu vào chuyên đề cho từng môn học, chưa có hướng dẫn cụ thể cho từng loại hình bài, phù hợp với đặc trưng của từng môn. Việc trang bị những kiến thức và kỹ năng mang tính công cụ (ngoại ngữ, tin học...) để họ cải tiến, giảm bớt thời gian công

sức cho khâu soạn bài lên lớp; nhận xét, đánh giá kết quả học tập của học sinh, chưa được coi trọng.

Từ những cơ sở đã trình bày ở trên cùng với thực trạng về công tác quản lý đổi mới PPDH ở trường đang công tác, tôi đưa ra một số biện pháp quản lý nhằm đổi mới PPDH ở trường Tiểu học.

II. MỘT SỐ BIỆN PHÁP QUẢN LÝ NHẪM ĐỔI MỚI PPDH Ở TRƯỜNG TIỂU HỌC.

1. Một số biện pháp chủ yếu:

*Biện pháp 1: Tăng cường quản lý hoạt động của tổ chuyên môn.

*Biện pháp 2: Tăng cường quản lý hoạt động của GVCN lớp và các đoàn thể trong nhà trường.

*Biện pháp 3: Tăng cường quản lý dạy học và bồi dưỡng PPDH cho đội ngũ giáo viên.

*Biện pháp 4: Tăng cường quản lý hoạt động học tập của học sinh.

*Biện pháp 5: Phối hợp chặt chẽ hoạt động của hội cha mẹ học sinh và các lực lượng giáo dục khác.

*Biện pháp 6: Đảm bảo các điều kiện thiết yếu về CSVC, TBDH và kinh phí cho việc đổi mới PPDH.

*Biện pháp 7: Tăng cường tạo động lực cho hoạt động dạy học.

2 Nội dung biện pháp:

2.1 Tăng cường quản lý hoạt động của tổ chuyên môn

Tổ chuyên môn có trách nhiệm triển khai, thực hiện mọi chủ trương, chỉ đạo về chuyên môn nhà trường tới đội ngũ giáo viên trong tổ, đồng thời là đơn vị cơ sở quản lý trực tiếp hoạt động giáo viên. Nếu tổ chuyên môn không hoạt động thì mọi chủ trương, chỉ đạo về đổi mới PPDH không đi vào thực tiễn được. Quản lý hoạt động tổ chuyên môn như sau:

Lập kế hoạch xây dựng quy định nội bộ về hoạt động của tổ chuyên môn nhằm đổi mới PPDH trên cơ sở kế hoạch chung của nhà trường về đổi mới PPDH. Với cương vị là cán bộ quản lý phụ trách chuyên môn tôi yêu cầu các tổ chuyên môn cần có kế hoạch cụ thể, có tiêu chí phần đầu rõ ràng, phân công trách nhiệm cụ thể cho từng cá nhân trong tổ, cuối mỗi năm học cần có báo cáo SKKN hoặc báo cáo kế hoạch về đổi mới PPDH. Phó Hiệu trưởng cần cụ thể hóa thành các văn bản quy định nội bộ về hoạt động của tổ chuyên môn, ban hành và hướng dẫn, tổ chức thực hiện và kiểm tra đối với các nội dung sau:

+ Về thực hiện nề nếp kỷ cương trong dạy học như: Thực hiện chương trình soạn bài; đảm bảo giờ lên lớp, sử dụng ĐDDH, kiểm tra nhận xét đánh giá kết quả học tập của học sinh theo hướng đổi mới PPDH.

+ Về nề nếp sinh hoạt chuyên môn của tổ: Cần quy định cụ thể số lượng các chuyên đề đổi mới PPDH sẽ thực hiện trong năm, trong từng kỳ, phù hợp với môn học, chẳng hạn như: dạy học theo tình huống có vấn đề trong môn Toán; sử dụng thiết bị dạy học; tăng cường thực hành đối với môn Khoa học...;

+ Về vai trò quyền hạn của tổ khối trưởng trong việc giám sát việc thi hành các quy định đó.

Tất cả các quy định cần được tổ chuyên môn tổ chức học tập thảo luận và cụ thể hóa trong kế hoạch của từng giáo viên được thông qua trước tổ và được Hiệu trưởng phê duyệt.

- Tổ chức, chỉ đạo đổi mới hoạt động của tổ:

+ Tổ chức chỉ đạo việc học tập, nghiên cứu, thảo luận các chuyên đề dạy học theo PPDH cho từng môn học.

+ Tổ chức, chỉ đạo soạn bài hoặc trao đổi theo nhóm về cách thiết kế hệ thống các câu hỏi, hệ thống các hoạt động, các thao tác học tập cho học sinh, cách thức tạo tình huống trong dạy học, thống nhất hình thức dạy học cho từng môn học, bài học.

+ Tổ chức, chỉ đạo việc dạy thử nghiệm theo từng chuyên đề, thao giảng, hội thi tay nghề sư phạm, tổng kết rút kinh nghiệm theo từng chuyên đề của từng môn học, triển khai áp dụng các SKKN, góp phần nâng cao trình độ của đội ngũ và nâng cao chất lượng dạy và học.

+ Tổ chức trao đổi kinh nghiệm về sử dụng các thiết bị dạy học, các phương tiện kỹ thuật dạy học, kinh nghiệm về sử dụng sáng tạo ĐDDH bằng những nguyên vật liệu có sẵn, rẻ tiền.

+ Tổ chức trao đổi các nội dung tự học, tự bồi dưỡng vừa tiết kiệm thời gian tự học cho các cá nhân đồng thời góp phần làm tăng thêm hiệu quả công tác tự bồi dưỡng.

- Đổi mới cách kiểm tra đánh giá:

Ban giám hiệu cần trực tiếp sinh hoạt với các tổ chuyên môn để kiểm tra một cách thường xuyên hoạt động của các tổ, từ đó tìm hiểu nguyên nhân của việc chưa thực hiện hoặc thực hiện chưa tốt nhằm có biện pháp chỉ đạo, uốn nắn khắc phục kịp thời. Kết quả kiểm tra đánh giá cần được sự đồng tình ủng hộ của tập thể và thông qua hoạt động giáo dục nhà trường.

Qua việc kiểm tra thường xuyên hoạt động của tổ kiểm tra việc thực hiện kỷ cương nề nếp dạy học. Hiệu trưởng cần xây dựng được các chuẩn, đánh giá mới, trong đó cần đổi mới các tiêu chí đánh giá theo hướng đổi mới PPDH. Hiện nay, tiêu chuẩn đánh giá tiết dạy được xây dựng chung cho các môn học mà dùng cho tất cả các tiết học, nặng về đánh giá hoạt động của thầy mà chưa lấy kết quả hoạt động của trò làm tiêu chuẩn đánh giá năng lực chuyên môn của

giáo viên. Phần đánh giá mức độ tích cực còn chung chung, không có tiêu chí đánh giá về học sinh qua giờ học. Vì vậy việc xây dựng bổ sung chuẩn đánh giá giờ dạy cho từng môn học để khắc phục tình trạng trên là cần thiết.

- Tạo động lực cho hoạt động của tổ chuyên môn:

Hoạt động của tổ được triển khai đúng kế hoạch, có chất lượng, không phụ thuộc phần lớn vào sự nhiệt tình và năng lực tổ chức của tổ trưởng. Vì vậy để tạo động lực cho hoạt động của tổ, Hiệu trưởng cần giao quyền cho tổ trưởng, hướng dẫn cho họ trong việc tổ chức chỉ đạo các thành viên của tổ thực hiện tốt các nhiệm vụ. Đồng thời có thể đề bạt với cấp trên để bổ nhiệm với các vị trí cao hơn, khen thưởng thích đáng những công lao mà họ đã cống hiến cho tập thể.

2.2. Tăng cường quản lý hoạt động của GVCN và các đoàn thể trong nhà trường:

- Quản lý việc lập kế hoạch, xây dựng các quy định nội bộ và hướng dẫn thực hiện hoạt động của GVCN và các đoàn thể.

- Kế hoạch của từng GVCN phải có chỉ tiêu cụ thể nhằm đổi mới PPDH. GVCN phải có biện pháp bồi dưỡng, rèn luyện và kiểm tra phương pháp tự học của học sinh; kế hoạch của công đoàn cần có chỉ tiêu cụ thể và số lượng tổ chức hội thảo, ngoại khóa, báo cáo SKKN học tập. Các yêu cầu về đổi mới PPDH cần được cụ thể hóa thành quy định nội bộ về đổi mới nội dung, hình thức, hoạt động, đồng thời ban hành hướng dẫn thực hiện các tổ chức nói trên. Đó là các quy định về:

+ Nền nếp sinh hoạt về quản lý học sinh theo hướng phát huy tính tích cực, tự chủ, độc lập, sáng tạo. Trong hoạt động của học sinh trước hiện tượng chạy theo thành tích, gò ép học sinh.

+ Nhiệm vụ của GVCN, ban chấp hành công đoàn về cơ chế hoạt động và phối hợp hoạt động giữa các tổ chức nói trên.

+ Tổ chức chỉ đạo hoạt động của GVCN, tổ công đoàn, đội TNTP:

Trong chỉ đạo cần chú trọng đổi mới nội dung hình thức sinh hoạt, tạo nên sự phong phú đa dạng, lôi cuốn học sinh tham gia tích cực tự giác. Cần tổ chức các hoạt động tham quan, vui chơi, giải trí bổ ích, tạo điều kiện cho học sinh tham gia hoạt động xã hội, đánh giá hoạt động giáo dục đạo đức, lòng ham hiểu biết, sự say mê học tập của học sinh.

+ Đổi mới cách kiểm tra, đánh giá thi đua:

Xây dựng bộ tiêu chí đánh giá, xếp loại thi đua tập thể khuyến khích tích cực tự giác, sáng tạo của học sinh trong học tập, rèn luyện. Tiến hành kiểm tra xếp loại hàng tuần, tháng, kỳ, hàng năm và công khai xếp loại.

Tạo điều kiện cho họ hoạt động, cần tăng cường bồi dưỡng các kỹ năng và hướng dẫn về nghiệp vụ, công tác chủ nhiệm và hoạt động đoàn thể cho họ

Ví dụ: Hướng dẫn các loại hồ sơ quản lý học sinh, bồi dưỡng kỹ năng tổ chức cho học sinh hoạt động xử lý các tình huống trong thực tế, tổ chức học tập tiêu chuẩn đánh giá xếp loại, bình bầu học sinh lẫn nhau.

2.3. Tăng cường quản lý hoạt động giáo dục và bồi dưỡng PPDH cho đội ngũ giáo viên.

- Quản lý việc xây dựng dạy học:

Trên cơ sở kế hoạch dạy học chung, dựa vào sự phân công của nhà trường, của tổ chuyên môn, yêu cầu mỗi giáo viên phải xây dựng kế hoạch cá nhân về đổi mới PPDH. Kế hoạch đó phải được thông qua trước tổ chuyên môn và được tổ trưởng giám sát. BGH thường xuyên theo dõi chỉ đạo, kiểm tra thực hiện kế hoạch. Kế hoạch cần ghi cụ thể về các nội dung như: Soạn giáo án, lên lớp, dự giờ thao giảng...; trong từng nội dung cần nhấn mạnh những vấn đề cần đổi mới.

- Tổ chức chỉ đạo thực hiện đổi mới PPDH:

Trước hết cần chỉ đạo cách chuẩn bị bài, soạn giáo án, chuyển trọng tâm từ thiết kế các hoạt động của thầy sang thiết kế các hoạt động của trò, tăng cường tổ chức các hoạt động độc lập hoặc theo nhóm bằng các phiếu học tập, tăng cường giao tiếp giữa thầy và trò. Để có một tiết học mà hoạt động của học sinh chiếm tỉ trọng bằng hoặc cao hơn so với hoạt động của giáo viên về mặt thời gian cũng như cường độ làm việc trên lớp thì trước đó trong khâu chuẩn bị soạn bài của giáo viên phải đầu tư rất nhiều công sức và thời gian. Trên cơ sở hình dung các hoạt động của học sinh trong giờ học (quan sát, thực hành, thí nghiệm, tranh luận các vấn đề đặt ra, giải bài toán nhận thức...) giáo viên có thể chuẩn bị các phiếu học tập để tổ chức cho các học sinh thực hiện. Cần tổ chức cho GV học tập những thay đổi đó; bước đầu tổ chức soạn bài theo nhóm để thống nhất nội dung cần thiết. Tăng cường kiểm tra các tổ đối với việc soạn bài theo hướng đổi mới.

Mặt khác cần chỉ đạo thực hiện giờ lên lớp có chất lượng theo hướng đổi mới PPDH: Không chỉ đơn thuần là cung cấp tri thức cho học sinh mà là hướng dẫn học sinh hoạt động. Học sinh – chủ thể của hoạt động học được cuốn hút vào những hoạt động học tập do giáo viên tổ chức chỉ đạo, thông qua đó để học sinh tự lực khám phá những vấn đề chưa biết chứ không phải thụ động tiếp thu những tri thức đã sắp đặt sẵn; học sinh được đặt vào những tình huống của đời sống thực tế để trực tiếp quan sát thảo luận làm thí nghiệm thực hành. Vận dụng kiến thức để giải quyết các vấn đề thực tế gần gũi với các em. Vì vậy, quản lý giờ lên lớp hiện nay cần yêu cầu chuyển từ việc dạy kiến thức sang dạy phương pháp học tập cho học sinh. Nếu trong phương pháp dạy học truyền thống, thầy giáo truyền thụ kiến thức cho học sinh theo kiểu giảng giải minh họa thì trong

phương pháp dạy học mới thầy giáo phải là người chủ đạo tổ chức giờ học, hướng dẫn, gợi mở đưa học sinh vào các tình huống có vấn đề, tổ chức cho học sinh thực hành, thảo luận, nhập vai, tự nghiên cứu để giải quyết vấn đề. Đó là sự cộng tác cùng nhau, hoạt động cùng nhau của thầy và trò.

- Đổi mới cách kiểm tra đánh giá giờ dạy của giáo viên:

Xây dựng chuẩn đánh giá giờ dạy theo hướng đổi mới PPDH, tổ chức học tập thảo luận theo hướng đổi mới sinh hoạt chuyên môn dựa trên nghiên cứu bài học mà nhà trường đã xây dựng và ban hành.

Đổi mới việc dự giờ: Ngoài việc quy định số tiết cần dự giờ trong từng học kỳ, năm học, việc tổ chức dự giờ cần có mục đích yêu cầu rõ ràng về nội dung và phương pháp. Tăng cường dự giờ đột xuất, dự giờ chuyên đề, đánh giá rút kinh nghiệm.

- Bồi dưỡng và rèn luyện các kỹ năng về đổi mới PPDH cho giáo viên:

Bồi dưỡng rèn luyện các kỹ năng soạn bài theo hướng thiết kế hệ thống câu hỏi, hệ thống thao tác thực hành, tổ chức thảo luận...cho học sinh theo đặc trưng của các môn học.

Bồi dưỡng, rèn luyện các kỹ năng dạy học trên lớp: Kỹ năng tổ chức học sinh hoạt động, kỹ năng tạo tình huống có vấn đề, kỹ năng thực hành, thí nghiệm, kỹ năng ra đề kiểm tra theo đúng tinh thần của TT 22.

Bồi dưỡng rèn luyện kỹ năng mang tính chất công cụ: Sử dụng phương tiện kỹ năng hiện đại, sử dụng phần mềm hỗ trợ, khai thác thông tin, đọc sách, nghiên cứu tài liệu tham khảo.

Tổ chức bồi dưỡng cho giáo viên phương pháp tự học tự nghiên cứu.

2.4. Tăng cường quản lý hoạt động học tập của học sinh

- Chỉ đạo giáo viên hướng dẫn học sinh xây dựng kế hoạch tự học: Hướng dẫn học sinh lập thời gian biểu, chuẩn bị nội dung học tập tương ứng hàng ngày trước khi đến lớp.

Tăng cường giáo dục động cơ, thái độ học tập đúng cho học sinh. Giáo viên chủ nhiệm phải liên kết, phối hợp với giáo viên bộ môn, cha mẹ học sinh nhằm hướng dẫn kiểm tra uốn nắn hoạt động tự học của học sinh.

- Tổ chức chỉ đạo việc bồi dưỡng phương pháp tự học, rèn luyện kỹ năng cho học sinh thông qua hoạt động trên lớp và hoạt động ngoài giờ.

- Xây dựng đội ngũ giáo viên có khả năng bồi dưỡng phương pháp tự học, rèn luyện kỹ năng tự học cho học sinh thông qua thiết kế bài dạy và cách tổ chức cho học sinh trong giờ học, hình thành phương pháp tự học ngay trên lớp như tạo điều kiện cho học sinh bộc lộ tư duy, khả năng diễn đạt rèn luyện kỹ năng phân tích tổng hợp, khái quát trừu tượng, từ đó tạo phương pháp cho học sinh tự nghiên cứu, tự đọc sách và tài liệu.

- Thiết kế nội dung bài học thành chuỗi các tình huống có vấn đề ở các môn học (đảm bảo tính vừa sức) để hàng ngày học sinh có thể giải quyết.

- Sau mỗi đợt sinh hoạt ngoài giờ như: Ngoại khóa, hoạt động tham quan,... cần hướng dẫn học sinh làm bài thu hoạch, báo cáo, trao đổi, thảo luận để rèn luyện các khả năng tự học như quan sát, phân tích, tổng hợp, khả năng phán đoán, nhận định đánh giá một vấn đề rèn luyện cách diễn đạt, cách bộc lộ bản chất cá nhân.

2.5. Phối hợp chặt chẽ với hội cha mẹ học sinh và các lực lượng giáo dục khác:

- Lập kế hoạch phối hợp giáo dục giữa cha mẹ học sinh và các lực lượng giáo dục khác để thống nhất mục đích phương pháp giáo dục.

- Thông qua Hội, làm cho cha mẹ học sinh hiểu về vai trò giáo dục đào tạo trong giai đoạn hiện nay, đồng thời truyền đạt cho họ yêu cầu cơ bản về đổi mới PPDH đặc biệt là đổi mới phương pháp học tập của học sinh để phụ huynh có biện pháp giáo dục giúp đỡ học sinh rèn luyện.

- Phổ biến hoạt động của Hội: Tổ chức họp định kỳ để thông báo tình hình của nhà trường, học sinh đồng thời nắm bắt tình hình học tập và rèn luyện của học sinh và cộng đồng. Thống nhất nhiệm vụ, nội dung và biện pháp giáo dục giữa gia đình và nhà trường.

- Tổ chức các hội nghị trao đổi kinh nghiệm, tư vấn phương pháp tự học, phương pháp giáo dục đạo đức cho học sinh.

2.6. Đảm bảo các điều kiện thiết yếu về vật chất, thiết bị dạy học và kinh phí cho việc đổi mới PPDH.

- Tham mưu với Hiệu trưởng để xây dựng kế hoạch về tài chính, kế hoạch bổ sung và sử dụng hệ thống CSVC-TBDH theo hướng chuẩn hóa- hiện đại hóa, nhằm phục vụ cho việc đổi mới PPDH có hiệu quả góp phần nâng cao chất lượng dạy học.

- Chỉ đạo sử dụng có hiệu quả CSVC – TBDH hiện có trong thư viện và tham mưu với Hiệu trưởng xây dựng có kế hoạch phát động phong trào tự làm ĐDDH. Thực hiện tốt chế độ kiểm tra định kỳ, kiểm tra đột xuất nhằm ngăn chặn tình trạng không sử dụng hoặc sử dụng TBDH kém hiệu quả .

2.7. Tăng cường tạo động lực cho hoạt động dạy học.

- Tổ chức tốt công tác thi đua, khen thưởng trên tinh thần công khai dân chủ.

- Đảm bảo lợi ích vật chất đồng thời với việc động viên tinh thần.

- Tổ chức kiểm tra đánh giá nghiêm túc coi trọng sự độc lập sáng tạo của học sinh trong học tập.

3. Hiệu quả của sáng kiến.

Sau một thời gian triển khai thực hiện các giải pháp của Sáng kiến kinh nghiệm trong thực tiễn công tác, mặc dù gặp nhiều khó khăn ban đầu nhưng với quyết tâm thực hiện thành công đề tài, góp phần nâng cao chất lượng chỉ đạo chuyên môn, nâng cao chất lượng giáo dục của nhà trường, các giải pháp do tôi đề xuất đã được triển khai thực hiện đầy đủ. Đặc biệt qua hoạt động chuyên môn trong nhà trường đã thu được nhiều kết quả đáng khích lệ.

3.1. Kết quả đạt được học kỳ I, Năm học 2019 - 2020.

*** Đối với giáo viên:**

- Số giáo viên đạt giáo viên chủ nhiệm lớp giỏi cấp trường: 9/9 đ/c
- Số giáo viên đạt giáo viên dạy giỏi cấp trường: 10 đ/c

*** Tổng số tiết dự giờ:**

- Tới thời điểm kết thúc học kỳ I, năm học 2019 – 2020, Tổng số tiết dự giờ của toàn trường là: 338 tiết. (Tốt: 327 tiết; Khá 11 tiết; ĐYC:0).

- Thao giảng chuyên đề nghiên cứu bài học: 17 tiết

*** Kết quả đánh giá GV theo chuẩn NN (TT 20).**

Tổng số Giáo viên được đánh giá: 14 (Xếp loại tốt: 5/ 15 đ/c; Xếp loại khá 9/15 đ/c).

- **SKKN cấp trường:** Có 6 sản phẩm khoa học đạt cấp trường.

- Triển khai các chuyên đề Bồi dưỡng GV như: Dạy học Mĩ thuật theo PP mới; Đánh giá HS theo TT 22; Hướng dẫn HS kĩ năng tự học, học nhóm; Đổi mới SHCM dựa trên nghiên cứu bài học; Dạy học TNXH, Khoa học theo PP Bàn tay nặn bột; Dạy TV 1-CGD; Ứng dụng CNTT trong dạy học và QL

*** Đối với học sinh.**

- Chất lượng giáo dục cuối học kì I, năm học 2019-2020:

100% Học sinh hoàn thành chương trình các môn học học kỳ I và 100% học sinh đạt về Năng lực và Phẩm chất.

Tham gia Hội khỏe Phù Đổng cấp huyện xếp vị trí thứ Hai toàn đoàn;

PHẦN KẾT THÚC

1. Ý nghĩa của sáng kiến.

Qua thực tế đổi mới PPDH tại trường Tiểu học tôi rút ra một số kết luận như sau:

Tìm hiểu bản chất đổi mới PPDH, bản chất của công tác quản lý chuyên môn của Phó Hiệu trưởng và sự tương tác giữa hai phạm trù này, Để từ đó đề xuất các biện pháp trong điều kiện cụ thể, phải xác định đổi mới cái gì? Đổi mới như thế nào? Bắt đầu từ đâu?...

Về nội dung đổi mới, chủ yếu phải xem đổi mới PPDH là hoạt động của quần chúng phải thực hiện thường xuyên, liên tục.

Về điểm xuất phát đổi mới PPDH, phải bắt đầu từ công tác kế hoạch của Hiệu trưởng. BGH nhà trường cần thực hiện đồng bộ, linh hoạt một số biện pháp sau đây:

- + Tăng cường quản lý hoạt động chuyên môn.
- + Tăng cường quản lý hoạt động của GVCN và đoàn viên Công đoàn.
- + Tăng cường quản lý hoạt động dạy học và bồi dưỡng kỹ năng đổi mới PPDH cho đội ngũ giáo viên.
- + Tăng cường quản lý hoạt động học tập của học sinh.
- + Phối hợp chặt chẽ các hoạt động của Hội cha mẹ học sinh và các lực lượng khác.
- + Đảm bảo điều kiện thiết yếu về kinh phí CSVC – TBDH.
- + Tăng cường tạo động lực cho hoạt động dạy và học.

2. Bài học kinh nghiệm:

Quá trình quản lý chỉ đạo chuyên môn ở trường Tiểu học năm học 2019 - 2020, bản thân tôi rút ra bài học kinh nghiệm như sau:

2.1. Quán triệt các văn bản chỉ đạo chuyên môn của ngành giáo dục và các quyết định của Bộ giáo dục & Đào tạo, trong đó đặc biệt chú trọng kế hoạch nhiệm vụ năm học của Phòng Giáo dục Đào tạo huyện Lệ Thủy.

2.2. Xây dựng kế hoạch chuyên môn có lộ trình, có nội dung biện pháp thực hiện rõ ràng.

2.3. Tăng cường công tác kiểm tra, giám sát việc thực hiện chuyên môn đối với giáo viên Tiểu học.

2.4. Công tác tổ chức phối hợp: Làm tốt công tác sinh hoạt giáo dục ngoài giờ lên lớp.

2.5. Tổ chức tốt các cuộc thi đua “Dạy tốt – học tốt” tập trung cho việc tiếp tục đổi mới giáo dục phổ thông và “Xây dựng trường học thân thiện, học sinh tích cực”.

2.6. Đạt được kết quả trên là nhờ sự lãnh đạo của Chi bộ, Ban Giám hiệu nhà trường và sự quyết tâm đầy trách nhiệm của đội ngũ giáo viên

3. Những kiến nghị, đề xuất:

*** Đối với PGD&ĐT:**

- Tăng cường tổ chức các hội thảo, bồi dưỡng cho giáo viên theo chuyên đề cụ thể về đổi mới PPDH một cách thường xuyên.
- Tạo điều kiện cho CBQL các trường được tham quan học tập kinh nghiệm ở các đơn vị điển hình về quản lý trường học, quản lý đổi mới PPDH.

*** Đối với nhà trường:**

- Xây dựng kế hoạch cụ thể về đổi mới PPDH, đồng thời phân công cụ thể cho từng tổ chuyên môn thực hiện.
- Thường xuyên hơn trong việc kiểm tra tư vấn cho các tổ chuyên môn về việc đổi mới PPDH. Sau mỗi học kỳ, cần có sơ - tổng kết việc đổi mới PPDH, nhằm rút ra bài học kinh nghiệm. Ngoài ra cần tổ chức báo cáo điển hình và động viên, tuyên dương khen thưởng kịp thời những tập thể (khối), cá nhân có nhiều đóng góp và thực hiện hiệu quả việc đổi mới PPDH.

Trên đây là một số kinh nghiệm trong công tác quản lý, chỉ đạo chuyên môn của bản thân tôi về đổi mới PPDH ở trường TH trong năm học 2019-2020. Mặc dù đã có rất nhiều cố gắng nhưng chắc rằng còn có những thiếu sót. Kính mong nhận được sự góp ý của Hội đồng Khoa học các cấp để sáng kiến của tôi hoàn thiện và có giá trị vận dụng ở trường trong việc quản lý chuyên môn đạt hiệu quả cao hơn.

Tôi xin chân thành cảm ơn !

NỘI DUNG	Trang
I. ĐẶT VẤN ĐỀ	1
II. GIẢI QUYẾT VẤN ĐỀ	3
1. Cơ sở lí luận	3
2. Tình hình chung của công tác quản lí đổi mới PPDH	5
3. Một số biện pháp quản lí nhằm đổi mới PPDH của trường tiểu học Nguyễn Tri Phương.	10
4. Hiệu quả của sáng kiến.	18
III. PHẦN KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ.	20
1. Ý nghĩa của sáng kiến	20
2. Bài học kinh nghiệm.	20
3. Những kiến nghị, đề xuất	21
D. MỤC LỤC.	24
E. TÀI LIỆU THAM KHẢO.	25

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Chỉ thị số 40-CT/TU “Xây dựng nâng cao chất lượng đội ngũ nhà giáo và cán bộ quản lý giáo dục”.

- Nhiệm vụ năm học 2015– 2016 của Sở GD&ĐT tỉnh Kon Tum.

- Nguyễn Hữu Chí: Đổi mới chương trình phổ thông và những yêu cầu đổi với công tác quản lý của Hiệu trưởng.

- Nguyễn Văn Châu: Những giải pháp tăng cường hiệu quả quản lý hoạt động dạy học của Hiệu trưởng (Luận án Tiến sĩ)

- Phùng Đình Mẫn (Chủ biên): Những vấn đề cơ bản về đổi mới giáo dục hiện nay (Tài liệu bồi dưỡng thường xuyên GVTH chu kỳ 2002 – 2006).

- Hồ Chí Minh; Vấn đề về giáo dục.

- Trần Hồng Quân: Giáo dục và Đào tạo là con đường quan trọng nhất để phát huy nguồn lực con người.

- TS Nguyễn Thị Tuyết Hạnh – Trưởng nhóm; Quản lý hoạt động dạy học trong trường phổ thông (Tài liệu quản lý giáo dục 2015).